

Stjernevejen og åndelig valfart

Af Ove von Spaeth

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

STJERNEVEJEN OG ÅNDELIG VALFART

Af Ove von Spaeth

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

Stjernevejen og åndelig valfart

af Ove von Spaeth
Publiceret i "Aspiranten" (Norge)

Den 1200 år gamle pilgrimsrute i Spanien ud til Santiagos berømte relikvie har altid haft tydelige allusioner til ideer om "stairway to the stars". Ruten omtales stadigvæk med den stjerneforbundne betegnelse *Via lactea*, 'Mælkevejen'. Det interessante gamle materiale er en rød tråd gennem den gamle verdens historie frem til nutiden.

Den spanske pilgrimsrute til stjernerne

Engang i 800-tallet e.Kr. proklamerede kirken, at en grav, der mentes at indeholde apostelen Jakobs hovedskal, var fundet et sted i Nordspanien. I traditionen er hovedskallen som relikvie flyttet hertil, hvor han ifølge traditionen havde missioneret. – Denne reelt 'dobbeltbundede' rute i Spanien til et særligt helligsted har stærke paralleller til Paulus' tredje rejse (jf. Ove von Spaeth's bog "Den Hemmelige Religion", kap. 22), der symbolsk synes at følge et himmelmønster af udvalgte sigtelinjer mellem stjerner, der var tillagt særlig betydning: Et system velkendt i de gamle religiøse kulturers overvældende optagethed af stjerneverdenen.

Ruten – tværs over Nordspanien til valfartsstedet – hedder stadig *Via Lactea*, 'Mælkevejen': Verdens-aksens linjeføring, hvor pilgrimmene måtte passere byer med stjernebetegnelser såsom *Astor* og *Estella* ('stjerne'), *Burgos* (arabisk-spansk: 'Dyrekredsen'), *Leon* (spansk: stjernebilledet *Løven*) og *La Coruña* (stjernebilledet *Corona Borealis*) – indtil de lige før *Capo Finisterre* ('hovedet ved jordens ende', *Canopus*) nåede stedet med apostelen Jakobs hovedskal i byen *Santiago* (Sankt Jakob) *de Compostela*. Bynavnets sidste del er fra kirkens oprindelige latinske betegnelse for dette sted: *Campus Stellae*, 'Stjernernes mark'.

"Mælkevejen", den gamle pilgrimsvej til Santiago med byer med stjernenavne langs ruten.

Jakobsstigen

'Stjernernes Mark' har just allusioner til den berømte episode om apostelens navnebror, den oprindelige Jakob, Isaks søn, i "1. Mosebog" (28,11-19), der i en egn kaldet *Luz* havde lagt sig med en sten under sit hoved (hovedskal) på åben mark under nattens stjerner og observerede "en stige" fra jorden til himlen. Jf. Verdensaksen som en *scala cosmica* (jf. også myten om Jupiters vej ned til Leda), stigen

som engle steg op og ned ad. "Vandrestjerner" (planeter), der astrologisk kunne aflæses for et budskab, kaldtes i hebraisk tradition også for "ærkeengle".

Senere, på græsk og latin dannedes ordspil på engle, *angelos*, 'budbringere', og *angulus*, de "budbringende vinkler" mellem planeterne. Men allerede Jakob – ved at lade den pgl. mark med stjernerne over sig benævne *Bethel*, dvs. 'Guds hus/hjem' – betegnede i virkeligheden denne mark som (en genklang af) "himlen", hvor både Gud og stjerner/engle har hjemme.

Ifølge oldtidens rabbinerskrifter var det eneste Jakob tog med, da han flygtede fra Isak, en speciel stav. Den kendes som "Jakobsstaven". I traditionens udtryksform var den lavet af en gren fra Livets Træ, en kendt betegnelse for Mælkevejens forløb hen over himlen – og en klar henvisning til det astronomiske. Mælkevejen er galaksens tværsnit, der fra Jorden ses som en overskåret linse. Et uudforsket naturfænomen er *det lys, der således går igennem en linse 'på langs' fra kant til kant*. Den alternative prisme-effekt ved denne kosmiske stråling kan optræde som en co-factor for udvikling af liv på Jorden. Og symbolsk var en gren fra træet en magisk stav: Som astronomisk måleinstrument er den en stav med tværribber og ligner i anvendelse – samt bogstaveligt – 'en lille stige til himlen'. Den brugtes fra oldtiden og helt til 1700-tallet.

Et græsk fartøj af typen, som Paulus rejste med.

Oldtidstekster om vigtige sigtelinjer mellem stjernerne

En lignende tradition som i Nordspanien, hvor kirken oprettede det fortsat anvendte valfartssted Santiago de Compostela, sås altså praktiseret bl.a. i "Paulus-rejsen" – med parallel baggrund i samtidens udbredte, kultiske stjernemysterier. – Denne "skjulte Paulus-rejse" bag teksten i "Apostlenes Gerninger", kapitlerne 26-28, udgør en mysterieberetning for indviede. At dens opstilling kan vise Paulus' sørejses kurs til Rom via en række byer og steder med navne, der ligner stjernenavne, var bestemt ikke ualmindelig fremgangsmåde på den tid.

På samme måde som hos Paulus i det Nye Testamente kan meningsfyldte, esoteriske astro-geometriske informationer ses i værket "Paedagogus" af kirkefaderen Clemens af Alexandria (200-tallet). Clemens henviser i indre lag (III,59,1) til særlige himmelgeometriske forbindelser af sigtelinjer mellem stjernerne *Lyra* og *Canopus*

og herfra til *Andromeda* ('Duen') og *Fiskene*:

"... jeres sejl skal være *Duen*, eller *Himmelskibet* som de styrer imod, eller *Musiklyren* – som optegnet af apostlene/fiskerne (*apostoli piscatoris*) ...".

Lignende princip følges i Homers "*Odyseen*", der kendes i nedskreven form fra 700-tallet f.Kr. Heri er sørejsens kurs ligesom *en præcis stjernekort*. I den 5. sang (vers 270-275) instrueres Odysseus ved – ud fra skibets ror (græsk: *canopus!*) – at følge vigtige sigtelinjer i mønstre mellem *Plejaderne*, *Bootes*, *Karlsvognen* og *Orion* – hvorved kursen er øst og nordøst.

Princippet her – hvor Homer-teksterne synes at rumme denne ekstra dimension med mentalt visualiserede (hukommelsesstøttende) "*himmellandkort*" – genses, dog i anden form, i Florence & Kenneth Woods: "*Homer's Secret Iliad; the Epic of the Night Skies Decoded*" (1999).

Netop Iliadens således allegoriske astronomi – kan give løsningen til de lange og noget trættende opremsninger af antal af skibe og deres besætninger (især i 2. bog), en form der ellers kunne se ud som et stilbrud. De forhold er hidtil kendt som en gåde inden for litteraturen, og jævnligt er der publiceret lige så lange og trættende forklaringsforsøg.

Stjernebilledet Argo, Skibet, har Verdens-aksen som sin mast. Her er Odysseus bundet til masten, mens han passerer Medusa-stjernen Algol.

Himmelgeografi og Verdens-akse skjult i anden litteratur

I nyere tid kendes en svagere afglans af princippet, idet Jules Verne (1828-1905) i sin klassiske science fiction-bog "*Rejsen til Månen*" fra 1865 oplyser præcist om månepositioner og -faser undervejs. Ved nærmere studium af månetabeller fremstår pågældende oplysninger som at stamme fra Månens reelle positioner i vinterhalvåret fra et år nær udgivelsen velsagtens mens han skrev bogen, og med anvendelse af de dengang aktuelle positioner for Månens forløb.

Et sidespring: Set fra nutiden virker denne første månerejse som endda en clairvoyant beretning om den ægte månerejse. F.eks.: 1. affyring af et oprejst projektil (raket) og ikke, som vanligt dengang, en rund (kanon)kugle. 2. opsendelsen skete fra Florida. 3. rejsetiden er kun få dage. 4. i rummet er der en frossen, død hund i omløb. 5. tre mænd er ombord. 6. på hjemrejsen styres de til Stillehavet og samles op af et amerikansk krigsskib. – Alt skete præcist sådan! – men først 104 år senere, i 1969.

T.v.: Måling af stjerneafstande med jakobsstav. T.h.: Den russiske hyrdehund Leika, det første levende væsen sendt i orbit – opsendtes med russernes satellit Sputnik II, 3.nov.1957.

Lignende forhold som Jules Vernes månepositioner ses hos forfatteren J.R.R. Tolkien (1892-1973). Tolkien lod Månens stilling på enhver given dag i hans verdensudbrede trilogi "The Lord of the Rings" svare til dens stilling på himlen de pågældende dage i 1954-1955, hvor han skrev denne trilogi. Hos Tolkien spiller desuden en (lede) stjerne afgørende rolle i bogen ved at lede to hovedpersoner, Frodo og Sam, op ad Dommedagsbjerget for at destruere Ringen.

Især er den irske forfatter James Joyce's værk "Ulysses" ('Odysseus'), fra 1922, flere steder bevidst konstrueret efter det nævnte princip, der kan observeres i Paulus' beretning, men nu med Homer som nøgle – og er fyldt med konkret astronomi såvel som skjult astromytologi. Der er mindst tre strømme i ét. Der er ligeledes indlagt et skjult geometrisk mønster. Ved at betragte et bykort over Dublin, kan hovedpersonens byvandring/odyssé følges: Ruten afslører at danne et præcist, kæmpemæssigt kors.

Our Lady of Walshingham. Jomfru Maria-figuren i Slipper Chapel (segl, fra middelalderen).

Himmeldronningen Isis reflekteret som Jomfru Maria

I oldtiden var det i årtusinder et velkendt begreb, at på himlen var Mælkevejen en kosmologisk hovedvej til gudinden Isis, der i den sammenhæng var udtrykt som stjernen Sirius. Denne, vores stærkest lysende stjerne, befinder sig tæt ved Mælkevejens ene ende.

Da kristendommen blev dominerende i det Romerske Rige, blev Isis-som-Sirius-stjernen identificeret med Jomfru Maria. Dette kan bl.a. ses i "Onomasticon" skrevet af Hieronimus, der i 300-tallet oversatte Bibelen til latin. Stjernen ses derefter ofte benævnt som *Mariae Stella* – og i forvejen var Maria kendt fra "Johannes Åbenbaring" (12,1) som himmeldronningen, der igen var kendt som gudinden Isis' titel allerede fra de tidligste tider i det gamle Egypten. "Som i Himlen, således også på Jorden": Set som en "afspejling fra himlen" i den jordiske geografi kunne denne vejstrækning til at nå frem til Maria gennemvandles som en særlig pilgrimsrejse.

En anden form af stjernens navn kendtes som *Stella Maris*, 'havets stjerne', idet denne klare stjerne Sirius var excellent til at navigere efter til søs. – Men på et tidspunkt ses den til navigation også så nødvendige *Nordstjerne* at kaldes

Ved pilgrimsrutens sidste mil, Slipper Chapel (St. Catherine, Houghton St. Giles) i Norfolk, fra 1325, var dette et sidste rastested, før man tog skoene af og gik "den hellige mil".

ved samme navn, *Stella Maris*. Det skete måske, fordi der eksisterede mindelser og ideer om den såkaldt oprindelige nordstjerne, *Lyra* eller *Vega*, der er placeret ved den ene pol af Verdens-aksen. Denne akse som betydningsfuld sigtelinje – dannet af himlens 3 klareste stjerner *Canopus*, *Sirius* og *Lyra/Vega* – er så at sige selve kernelinjen i Mælkevejen. En association eksisterede således fortsat via traditionen.

Den engelske pilgrimsrute til stjernerne

Den spanske rute, *El camino de Santiago de Compostella*, 'Sankt Jakobs vej ved stjernernes mark', kaldtes altså for *Mælkevejen*. Siden biskop Theodomirs indstiftelse af vejen i året 835 har den pågældende rute/vej angiveligt ledt pilgrimme frem til et relikvie kendt som apostlen "Jakobs hovedskal" i katedralen i Santiago. Derefter satte de en skal (fra en musling) på deres hat, et tegn på de havde gennemført. – Stjernevalfart-konceptet var yderligere udbredt:

– Ideen praktiseredes i England i 'omvendt' forhold, hvor det nu var Mælkevejen, der kaldtes *Way of Saint James* (Jakob). I mere end 900 år førte den engelske pilgrimsrute fra det sydlige England op til Jomfru Marias kapel i Walsingham (Walsyngham) i Norfolk ca. 150 km nord for London. Stedet, også kaldt Little Nazareth (Jesu barndomshjem) ansås for 'helbredende'.

Jomfru Maria blev kendt som "Our Lady of Walsyngham". Hendes engelske pilgrimsrute stiftet år 1061 her, hvor en adelsfrue havde en Maria-åbenbaring, blev utroligt populær: Idet ideen om at vejen-til-Maria i himlen ses som Mælkevejens forbindelse på himlen til Marias stjerne *Sirius*, kaldtes – allerede tidligt – selve Mælkevejen nu også for *Walsyngham Way*.

Lokaliteten var et af de 4 helligsteder, hvoraf de andre var Jerusalem, Rom og Compostella. Da kong Henrik d. 8. afskaffede katolicismen i England i 1538, ophørte brugen af ruten. I moderne tider er ruten blevet et udflugtsmål, også for flere af nutidens katolske grupper.

Førnævnte James Joyce's litterære storværk "Ulysses" fra 1922, blev – som omtalt i Ove von Spaeths bog "Den Hemmelige Religion" (i kap. 22) – kendt for sit mytologisk-astronomiske kodesprog. Også Joyce ("Ulysses", episode 17,1003-1036) kalder Mælkevejen for Walsyngham Way. Dvs. stadig et indarbejdet kendt navn endda mere end 500 år efter "stjernerutens" lukning.

Allerede egypterne ses brugen af stjerne-geografisk landmåling ved de store pyramider ved Nilen efter en plan ud fra stjernebilledet Orion, i egyptisk udgave kaldet Osiris. Det prospekt er af forskellige gode grunde omdiskuteret, men har aldrig kunnet afvises. Bl.a. kritiseres, at Orion er gengivet spejlvendt, men netop det princip var altid tradition i flere tusinde år, også f.eks. på himmelkort. Til rituel sejlads på Nilen tænkte flodens hellige vandvej sat på himlen.

NOTE: Supplerende bibliografi-oplysninger om stjernerne i forbindelse med disse pilgrimsveje, se bl.a.: Richard Hinckley Allen: "Star Names, Their Lore and Meaning" (reprint New York 1964, s. 453-454, 477-480). – Samt "Astronomin i James Joyces Ulysses" af Gunnar Larsson-Leander, Institution for Astronomi, Lund, – i *Astronomisk Tidsskrift* (27. årg., nr.3, sep.1994, s. 103-104).

Ove von Spaeth

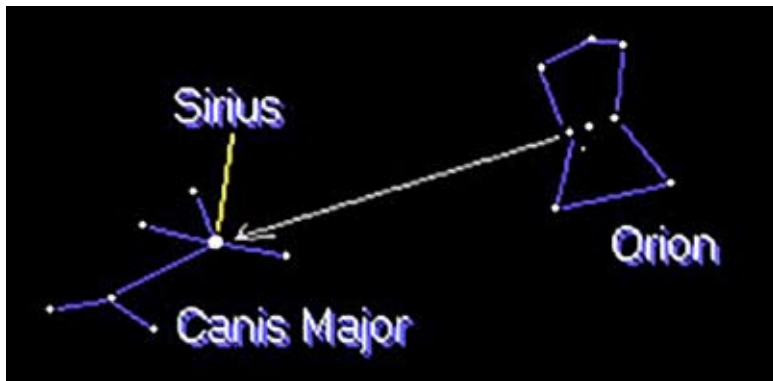
Forfatter, historiker, uafhængig forsker: copyright © 1998 & © 2004

Dele af teksten er fra bogen "Den Hemmelige Religion"

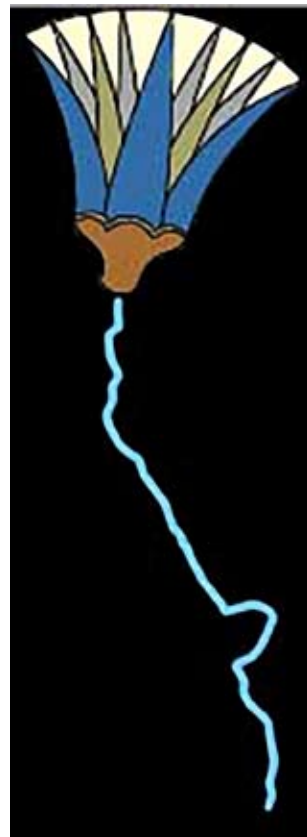
– som er bind 4 i hans bogserie "Attentatet på Moses".

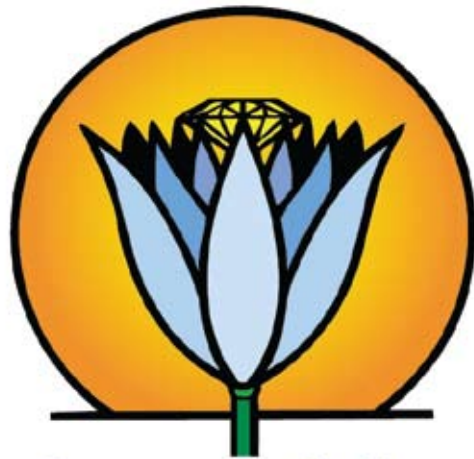
(C.A. Reitzels forlag og boghandel, tlf. 33 12 24 00 & info@careitzel.com)

Yderligere information: www.moses-egypt.net

Isis som Sirius-stjernen i himmelbåd (helligt processionsfartøj) ved siden af Orions båd.

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk